

REDAȚIA:

și
ADMINISTRAȚIA:
Batthyányi utca Nr. 2

Articoli și corespondențe pentru publicare se trimit redacției.

Concurs, inserțiuni crecum și taxele de abonament se trimit administrației tipografiei diecezane.

BISERICA ȘI ȘCOALA

FOAIE BISERICESCĂ-ȘCOLASTICĂ, LITERARĂ ȘI ECONOMICĂ.

APARE ODATĂ ÎN SĂPTĂMÂNĂ: DUMINECA.

PREȚUL
ABONAMENTULUI
PENTRU
AUSTRO-UNGARIA:
Pe un an: 10 cor.
Pe 1/2 an: 5 cor.PENTRU ROMÂNIA ȘI
STRĂINĂȚATE:
Pe un an 14 franci.
Pe 1/2 an 7 franciTelefon pentru oraș
comitat Nr. 266.

Apostolul bisericii noastre ortodoxe.

»Prea sfințitul nostru episcop iarăș a petrecut trei zile în vizitație canonică sfințind și trei biserici prin ce a ajuns recordul de a fi sfințit 40 de biserici în decursul păstoririi sale de opt ani și jumătate.«

Iată ce s'a cetit acum de curând în ziarele noastre despre Arhiepiscopul și capul diecezei noastre în persoana P. S. Sale Dlui Episcop I. I. Papp.

Voința lui Dzeu a fost, ca se creeze lumea și în lume a lăsat omenimea; voința lui Dzeu a fost, ca omenimea scăpătată și ajunsă aproape de peire să se mântuească prin trimiterea Fiului său, ca »rânindu-se pentru păcatele noastre și zdrobindu-se pentru fărădelegile noastre«, se o aducă la mântuire și fericire; voința lui Dzeu a fost, ca acel Mântuitor se aleagă și se denumească pe cei 12, cari înzestrați cu puterea de sus, avut-au datorința sfântă ca »mergând se învețe toate popoarele se păzească toate câte le-a poruncit«. Cu drept cuvânt ne putem convinge din cărțile sfinte, că acești trimiși, acești aleși au satisfăcut misiunii lor apostolești prin faptul, că au cutreerat sate și orașe, pentru a învăța poporul la ținerea și păstrarea acelor poruncite de Isus.

Tot așa din realitate ne convingem zilnic despre adevărul, cum satisface apostolul sf. noastre biserici, arhiepiscopul și capul diecezei noastre chemării sale de apostol prin faptul, că nu numai dela masa verde, nu numai în rugăciunile sale de acasă, își aduce aminte de poporul incredințat din mila lui Dzeu arhipăstoririi lui, ci vedem și cu mângâiere și bucurie privim, cum mergând învață poporul, se păzească și păstreze moștenirea lăsată dela Tatăl ceresc, cuprinsă în învățăturile sale fericitoare.

Iată adevăratul apostol, câtă dovadă ne servește despre interesul ce-l poartă pentru biserica și poporul său, căci la un mic semn dat, la o simplă invitație, gata este de plecare, pentru a câștiga cu învățăturile sale mângâiere sufletească celor lipsiți de ea, pentru a face poporul se cunoască înțelepciunea și învățătura dumnezeiască, pentru a da inteligență celor rămași în cultură,

știință și raționare, celor tineri și pentru a face pe tineri și bătrâni deopotrivă, ca se nădăjduiască în Domnul cu toată inima, căutând a privi în toate căile lor pe Dzeu și El va face atunci drepte cărările lor.

Ar crede poate cineva, că acest adevărat apostol în vremea cutreerării satelor și orașelor se mărginește numai pentru a face poporul să înainteze în cele religioase-morale? Nu! Căci acest apostol al sf. noastre biserici se estinde și în a-i da învățătura și energia, cum se înflorescă și în cele materiale, arătând exemple vii dela alte popoare, cari nizuiesc la ajungerea unei bunăstări materiale, căci iată ce zice Apostolul sf. noastre biserici, poporului său: *Trei capitale îl fac pe om fericit și anume: capitalul moral, capitalul intelectual și capitalul material*«.

Iată, astfel învață acest apostol poporul său ca se caute să se facă stăpân peste aceste trei capitale, arătând tot atunci și calea cum au a se câștiga și întrebuintă în viața de toate zilele, pentru a putea ajunge apoi la desăvârșita fericire.

Și toate aceste le săvârșește bunul nostru Arhiepiscop din simpla motiv al împlinirii chemării sale urmată de dragoste, fiind pătruns, că dragostea este de o înălțime rară, știind, că dragostea totul face, »ea ne leagă de Dzeu, ea le rabdă toate, ea îndeplinește toate cu bună înțelegerere și fără ea nu este nimic plăcut lui Dzeu.« În dragoste ne-a tras la sine Domnul Dzeu și din dragostea cătră noi ne-a trimis Dzeu pe Fiul său ca să-și deie pentru noi sângele său, carnea sa pentru a noastră, sufletul său pentru al nostru.

Pătruns de adevărul, că »în dragoste s'au făcut desăvârșiți, aleșii lui Dzeu«, vedem pe bunul nostru Arhiepiscop săvârșind adevărata apostolie, nu caută la osteneală, nici preferențe mai mult odihna, ci el grăbește cutreerând sate și orașe pentru a deschide ochiul inimii poporului său, pentru a-i deșteptă mintea slabă și întunecată întru lumina miraculoasă a cunoașterii de Dzeu.

Și dacă voiește și dorește cineva a se convinge despre roadele multămitoare ale acestor vizitațiuni ale P. Sfinției Sale, efectele acestor cercetări binefăcătoare, poftescă cerceteze de-a

rândul comunele bis. cercetate de acest arhiereu, când își va câștiga deplina convingere, că orice comună bis. carea în turneurile P. S. Sale neatinsă n'a rămas, poporul aceleia înfloreste zilnic atât în cele rel.-morale, cât și în cele materiale, ceea ce am fericirea să constat și eu din experiență.

Deci datorința ne impune, ca chibzuind bine aceasta sfântă apostolie plină de dragoste, să ne folosim de aceasta ocaziune bună, până nu este târziu folosindu-mă aici de cuvintele lui Solomon care zice:

» Când va veni urgia ca furtuna și nenorocirea ca vijorul va sbură peste voi; când vă va ajunge întristarea și strâmtorarea, atunci mă vor chema și eu nu voi auzi; de dimineața mă vor căuta și nu mă vor găsi. (Cap. I. v. 27, 28)

Să ne folosim deci de acest apostol adevarat, până-l avem și la prilejul dat să-i servim cu ocaziune, pentru a-și arăta desăvârșita dragoste, ce o păstrează pentru biserică sa și poporul arhipăstorit.

Stnicolaul-mic, la 10/23 Noemvrie 1911.

Petru Marșieu
paroh român ort.

Sfințirea bisericii din Otlaca.

Otlaca este una dintre cele mai frumoase și bogate comune de pe câmpia Aradului. Aproape de Giula era bine cunoscută și de nemuritorul Moise Nicoară, care în scrierile sale să ocupă cu felul cum a fost zidită pe vremuri, biserică din Otlaca, cu zidurile ei tari ca și cele de cetăți, cari acum s'au mai ridicat și provăzut cu turn pompos, așa încât renovarea din afară și templu a costat 40.000 coroane, prin ce astăzi are înfățișarea externă impunătoare și după ce se va fi și zugrăvit interiorul, va fi una dintră cele mai frumoase biserici.

Și nu suntem departe de acest timp. Armonia dintre cei trei preoți și trei învățători cu care chivernisesc averea bisericii și povățuesc sufletele incredințate lor este o chizeșie reală pentru înflorirea acestei puternici comune, locuite de un popor frumos, harnic și conștiu de limbă și legea lui străbună.

P. S. S. a plecat sâmbătă, și în calea aceasta a fost întâmpinat P. S. la Șimand de cătră administratorul protopopesc Dimitrie Muscan, și poporul de acolo; în Socodor de preotul Aurel Papp și fruntașii; în Siciău de preoți. La Otlaca a sosit P. S. S. la ora 3 d. a. însoțit de protosincelul Roman Ciorogariu, asesorul consistorial Dr. Gheorghe Ciuhandu și diaconii Cornel Lazar și Dr. Lazar Iacob. La gară au eșit spre întâmpinare aproape întreagă comuna. În numele parohiei a fost întâmpinat P. S. de cătră preotul Gheorghe Turic, iar din partea administrației, pretorele Török și apoi încunjurat de un frumos banderiu și-a făcut intrarea festivă în trăsura părintelui Iustin Iancu, descălecând în casa ospitală a părintelui Gheorghe Turic.

După sosire a vizitat Preasfințitul celea două școli de băieți și școala de fete. La fiecare școală au fost însoțit de mulțimea poporului și a esaminat elevii, exprimându-și mulțumirea cu progresul ce să face în școală, dar edificiile școlare nu l-a mulțumit și așa a

dat îndrumări pentru îmbunătățirea stărilor de edificii.

Seara s'a ținut p.ivegierea oficiată de părintele protosincel R. Ciorogariu, azistat de părinții Dr. Gh. Ciuhandu, D. Muscan și diaconul C. Lazar. Miruitul l-a săvârșit P. S. S.

Actul sfințirii bisericii la săvârșit P. S. S. asistat de preoții: R. Ciorogariu, Dr. Gh. Ciuhandu, D. Muscan. Aurel Varga, Laurențiu Toader, și preoții din loc Gheorghe Turic, Iustin Iancu, Romul Mladin și diaconii Cornel Lazar și Dr. Lazar Iacob, în ființa de față a poporului adunat mic cu mare, deși curtea bisericii eră mică pentru cuprinderea mulțimei. În decursul sf. liturghii a sfințit întru diacon pe candidatul de preot Ștefan Fofiu.

După terminarea sf. liturghii a rostit P. S. S. o cuvântare înălțătoare îndemnând poporul la iubirea limbei și a legii strămoșești, mai departe la creșterea fiilor în acel duh, că pătrunși să vieze și să se susțină moșia lor. Cuvântarea a fost ascultată cu multă evlavie.

A urmat apoi masa comună la una dintre școli, unde sau ținut toaste însuflețite pentru arhiereu și arhiereul pentru poporul său.

Așa petrecându-se toate în cea mai bună rânduală s'a săvârșit acest măreț act spre preamărirea lui Dumnezeu și lauda acelor, cari au muncit pentru înălțarea acestui Sion românesc.

Când se cade a lucră Dumineca și Sărbătoarea?

Păzim ziua Duminecii pentru pricina aceasta, că în această zi, odată cu invierea lui Isus Hristos, — Domnul Nostru — s'a făcut invierea întregii lumi și izbăvirea neamului omenesc din robia diavolului. Păzim și pe celelalte sărbători, stabilite de sf. biserică, — prin sf. Părinți, — în cinstea Mântuitorului, a Maicii Domnului, a Apostolilor, a Martirilor, și a tuturor Sfinților, pentru că ei s'au luptat, apărând dreapta credință cu sacrificiul vieții. Când Creștinul serbează Dumineca și sărbătoarea, își amintește de faptele săvârșite de acei, pe care, biserică îi prăznuiește în aceea zi, și caută să se împărtășească și el din mulțimea învățăturilor acelor prăznuiți, și astfel, împodobit și cu virtuțile acestora, să meargă pe calea fericirii veșnice, arătată și deschisă de Domnul Hristos și de toți sfinții săi.

La întrebarea aceasta trebuie să lucrăm Dumineca? vom răspunde lămurind chestiunea, tot cu fapte, exemple și învățături date de Domnul Hristos. În sfânta Evanghelie stă scris: »Și într'o Sâmbătă, el trecea prin sămănături; și ucenicii lui smulgeau spice, și frecându-le cu mâinile, le mâncău. Iar unii dintre Farisei ziseră: Pentru ce faceți ce nu se cade a face Sâmbăta? Și răspunzând Isus zise către dânșii: Nici aceasta n'ați cetit ce a făcut David, când a flămânzit el și cu cei cari erau cu dânsul? Cum intra în casa lui Dumnezeu și luă pânele punerii înainte și mâncă și dete și celor cu dânsul, pe care nu se cuvenea a le mâncă decât numai preoții“.

Pentru ce oare, ucenicii Domnului frecău spice și le mâncău, Sâmbăta fiind?

Pentru ce și David, dimpreună cu cei ce erau cu dânsul, au mâncat pânele punerii înainte, ceea ce nu se cădea lor a face? Pentru ce și unii și alții, au făcut contra legii călcând-o? Pentru că nu mai puteau răbdă de foame!

Erau siliți, unii să mănânce spice și ceilalți pânele punerii înainte, spre a nu muri de foame. Eră deci mare nevoie și nu puteau altfel. În alt loc stau scrise următoarele: »Și trecând de acolo veni în sina-

goga lor. Și iată un om având mâna uscată; și-l întrebară pe dânsul zicând: Oare cade-se a tămădui Sâmbăta? pentru ca să-l învinuească pe dânsul. Iar El le zice: Care om va fi între voi, care va avea o oare, și dacă aceasta va cădea Sâmbăta în groapă, au nu o va apuca și o va ridică? Cât demult se deosebește un om de oare!

Pentru ce oare, Mântuitorul n'a lăsat să vindece pe omul cu mâna uscată a doua zi? Pentru că a voit să ne arăte nouă, că a vindeca pe acest bolnav e o faptă bună și fapta bună trebuie făcută oricând se simte nevoie de a se face, fără să se țină seamă de timp, de loc sau de alte împrejurări.

Domnul Isus Hristos vindecă pe femeia, care avea 18 ani de boală și pe slăbănogul bolnav de 38 de ani! Cu ce dorință vor fi așteptat ei ceasul însănătoșirii, alinării durerii! Câtă durere vor fi îndurat ei în cei 18 și 38 de ani!

Iți scrântești un deget, sau te tai la el și suferind câteva zile, te sature de dureri! Dar ei!... Putea oare Mântuitorul, după atâta amar de suferință să amâne vindecarea lor pe a doua zi, fiind Sâmbăta? Dar acest lucru îl țineau numai fariseii și cărturarii, cari după litera legii opreau orice lucru Sâmbăta. Mântuitorul nu ține seamă că-i Sâmbăta, — *El care eră Domn al Sâmbetei*, — ci, văzând că-i nevoie de a le da sănătate, căci mult suferise, îi vindecă; dar îi vindecă, tot fiindcă eră mare nevoie.

Dar Duminica și sârbătoarea n'ar putea opri pe creștin nici dela munca câmpului chiar, lucrul ce pareă cu totul ciudat, mai anul trecut, când I. P. S. S. Păr. Mitropolit primat de București dădea deslegare creștinilor de a lucra la câmp zilele Paștelui a doua și a treia. Se știe că Paștele n'are o dată fixă. El cade câteodată mai de vreme, câteodată mai târziu, iar țărănul nostru, îndată ce se ia omătul, trebuie să facă arătura. Sărbătorile Paștelui țin trei zile, afară de cele din săptămâna mare (Joi, Vineri și Sâmbăta), când și creștinul trebuie să se pregătească atât cu sufletul cât și cu trupul pentru înviere. El va semăna mai târziu, după Paști, — când pământul va fi uscat de căldura din cele 3 zile și când vor începe căldurile și vânturile de primăvara mai cu temeiu, recolta lui va fi mică față cu cea semănată la timp.

Nu-i creștinesc oare a lucra omul aceste 2 zile la câmp, pentru a-și strânge rodul ostanelilor sale, de un an de zile, atunci când vede că-i nevoie și că dacă ar mai întârziă ar perde tot? Dar e mai creștinesc a suferi lipsa și a-ți risipi munca? Dar aceste cazuri se petrec rar și atunci când se ivesc, după învățătura Domnului Isus Hristos, arătată mai sus, ele trebuie făcute la nevoie, dar numai când e nevoie. Când te afli într'o astfel de situație, fă-ți mai întâi datoria de creștin, — dimineața la Biserică, — și apoi mergi și-ți fă lucrul; pentru că a munci nu-i păcatul creștinului care se află în mare strâmtoare. E mai păcat de o mie de ori și nu-i creștinesc, a te duce Duminica și sârbătoarea la biserică și acolo, în loc să fii cu gândul la Dumnezeu, te chitești și te socoți, cum să faci rău cutăruia, cum să-i furi lucrul. Sau, ieșind dela sf. Biserică, să te duci la cârciumă și acolo să-ți întinezi sufletul și trupul cu băuturi otrăvitoare, să-ți pângărești numele de creștin și după acestea să pui în lucru și cele ce chibzuiai în biserică: să furi, să faci rău, să clevețești, să te cerți, să te bați chiar cu alții, așa cum fac mulți creștini, prin multe locuri. Așa nu câștigi, ci perzi, și din avut și din demnitatea de creștin.

Așa dar, din cele ce am scris până aici, creștinul poate lucra chiar Duminica și sârbătoarea, dar

numai atunci, când față cu împrejurările, va fi nevoie; altfel el trebuie să serbeze Duminicile și sărbătorile așa cum învață și Biserica noastră prin porunca a patra din decalog și să le serbeze creștinește, așa cum se înțelege în spiritul acestei porunci: „In toată ziua aceasta (duminica) datorim să lăsăm toate lucrările și ostanelile noastre, ca să avem vreme în toată curgerea zilei să ne sărguim în rugăciuni și în cugete sfinte, pentru harurile ce Dumnezeu a făcut între noi. Astfel, nici slujile, bărbați sau femei, să nu lucreze în ziua aceea, ci să se îndeletnicească cu lucrurile dumnezeiești și să se roage, mărind pe Dumnezeu. Această poruncă ne îndatorește să păzim și toate zilele ce Biserica a hotărât ca să le sfintim...”

Ioan On. Zugravu
Tuțcani-Covurlui.

Cum trebuie hrănit un copil.

Hrana copilului, prezintă o mare importanță; ea este menită să asigure posibilitatea, creșterea micii ființe, făcând-o într'o zi om mare și puternic. — Este de o așa mare importanță, modul cum este hrănit un copil, că numai dacă copilul este bine hrănit va putea rezista hoalelor, și va putea viețui, pe când din contră fiind prost hrănit, va lăncezi și mai repede, sau mai târziu, moare, aceia ce se întâmplă din nenorocire în țara noastră foarte adesea ori.

Să nu se creadă, că hrana bună pentru un copil, va să zică hrană scumpă. Omul cel sărac poate să-și hrănească tot atâta de bine copilul, ca și cel bogat, numai să știe însă cum.

Prima hrană a copilului este laptele, pe care copilul, îl poate lua dela mama sa, sau dela o altă femeie care alăptează (doica) sau poate fi hrănit, cu lapte de vacă, capră, sau cu lapte dela alte animale.

Cea mai bună alăptare este alăptarea cu laptele mamei. Nimic în lume — mai bine ca laptele mamei, de aceea s'a și zis că *laptele mamei*, aparține copilului ei.

Orice mamă este datoare să-și alăpteze singură copilul. Modul de a hrăni copilul cu lapte de vacă, sau cu lapte dela un alt animal, este foarte primejdios pentru copil. Cei mai mulți dintre copii ast-fel hrăniți, mor de urdinare, de urdinare verde foarte adesea ori, iar aceia care scapă sunt mai adesea slabi, schilozi, și prăpădiți de boală. La o mare nevoie, în lipsa de lapte la mamă, și în lipsa laptelui de doică un copil silit a fi hrănit cu lapte de vacă sau cu lapte dela un alt animal, trebuie pus sub observația continuă a medicului.

Hrana la sânul mamei să face de asemenea după o anumită regulă.

Nimic nu e mai plăpând decât un copil nou născut, și puțini își dau seamă, de lovitura de moarte ce primește această ființă slabă printr'o hrană rău înțeleasă. În primele zile, cea mai mare primejdie pentru noul născut este de a suge prea multă față. Nu e lucru greu de știut, și oricine din acei care au trăit în apropierea unei femei care a născut, știe că laptele, nu începe să vie decât cu ziua 3-a dela facere, și că până atunci, este înlocuit printr'un lichid galbiu numit colostru.

După cum e folositor laptele cu ziua a treia dela facere, tot așa acest colostru este foarte folositor, în primele două zile căci de el are nevoie tubul intestinal al noului născut.

În primele 24 de ceasuri dela naștere, copilul va lua o linguriță de unt de ricin și puțin ceai rusesc slab, iar a doua zi va fi pus la sânul mamei.

Obiceiul de a pune copilul imediat ce a fost născut la sânul unei alte femei ce alăptează, este foarte dăunător, căci se dă copilului un lapte mai bătrân, și mai greu decât acela trebuincios pentru stomacul lui.

Crescătorii de viermi de mătase cunosc că pentru a reuși să crească vermi de mătase, trebuie să aleagă frunza de dud, în raport cu vârsta ei și cu a vermilor ce cresc.

Numai frunza cu totul tânără este folositoare la început, și cu cât vârsta viermilor de mătăsă a crescut cu atât și frunza îmbătrânită își găsește locul.

În raport cu stomacul lui slab să nu se dea copilului decât lapte de țâță și nimic alt ceva până la vârsta de 8 luni. — Iar când împrejurările forțează a se da lapte de vacă, să se știe că laptele de vacă, este mult mai greu decât laptele de femeie, și că laptele de vacă nici odată nu trebuie să fie dat singur ci numai tăiat cu apă și îndulcit cu puțin zahăr, și numai în urma sfatului și învățături doctorului. Alăptarea la sânul mamei trebuie făcută după anumite reguli. Nimic nu este mai rău pentru un copil, decât a sugere prea des. Medicii au arătat, că un copil nu trebuie să sugă mai des ca la $2\frac{1}{2}$ - 3 ceasuri și că sugerile în prima lună, să nu fie mai multe de 6—7 ori ziua și 1—2 ori noaptea; iar timpul de sugere să nu fie mai mare nici odată, ca un sfert de ceas. Hrănit în acest fel copilul va crește și va fi sănătos, pe când din contră sugând prea des copilul se va îmbolnăvi.

Adese ori prin faptul că copilul țipă mama se vede obligată a-i pune țâța în gură.

Este o mare greșală a crede că copilul țipă fiindcă are nevoie de supt.

Mai degrabă ar trebui, să ne dăm seama de ce plânge copilul și să nu alergăm cu atâta ușurință ai da să sugă. — De multe ori copilul este ud; de multe ori când se scoală din somn, plânge, așa că trebuie mai repede al împacă, în altfel, decât ai da sânul fără rost, căci în acest fel îl îmbolnăvim de stomac și atunci va plânge din cauza boalei.

Se întâmplă de foarte multe ori, ca un copil bolnav de stomac să plângă din cauza crampelor, ce le are, iar mumele cred că plânge, fiindu-i foame, și-i dă din nou să sugă. Știți ce se întâmplă? Același lucru ca și cum unui înecat i-ai da încă apă; adevărat în loc să-l scapi îl omori la sigur.

Alăptarea fără rost îmbolnăvește copilul foarte greu. Crampele de stomac sunt urmate adese ori de urdinare, și am văzut mume, care sub motivul că aceasta urdinare slăbește pe copil, îl adapă cu sugeri cât mai dese, chiar cu lapte de vacă, cu covrigi și altele, nefăcând decât a îngreuiă boala micului bolnav, căci aceia ce ar trebui făcut în asemenea cazuri este a împușină suptul copilului și a veni la medic.

Orice mamă să știe că a crește un copil este o greutate mare pe care nu o va învinge decât prin sfaturile ce se dau astăzi.

Este greu, spun multe mame să auzi copilul țipând și să nu-i dai să sugă; și nu numai că-i dai să sugă peste rând, dar încă îl lasă să sugă atâta că de multe ori, copilul varsă îndată ce a supt. Buna judecată, spune că nu țipătul copilului trebuie să aducă timpul de supt ci regulile unei hrane bine chibzuite. Și aici se poate vedea înțelepciunea animalelor, cari lasă puii lor să sugă numai atâta, cât instinctul de conservare le arată că a supt destul.

Cine n'a avut cuvinte de dispreț pentru o purcea de exemplu, care se scoală atunci, când purceii vor încă să sugă și cine n'a zis cu aceasta ocaziune că

sentimentul de filiațiune lipsește animalului și totuși nu este greu a vedea că acela care a păcătuit violând legile naturii este, omul. Cari sunt consecințele, cari sunt urmările, acestor greșeli; aflați, că ele sunt îngrozitoare.

Un număr foarte mare de copii, mor în fiecare an de urdinare și vărsături, boală provenită prin sugerea prea deasă; copii despre care cu drept cuvânt se poate zice, că mor cu zile prin lipsă de cunoștință asupra creșterii și hranei lor.

Cine ar putea crede aceasta; și totuși lucrurile sunt foarte adevărate. Dacă sugerea prea deasă îmbolnăvește copilul cu atât mai mult înlocuirea laptelui de țâță înainte de opt luni îl îmbolnăvește și mai repede și mai greu. Întărcarea copilului se face la an și totuși câte mume n'am văzut, cari chiar la vârsta de două luni dădeau copilului pâine, lapte de vacă și chiar din alte mâncări făcute pentru oameni, încât vă închipuiți cum în asemenea ocaziuni copilul se îmbolnăvește de moarte.

La vârsta de opt luni, copilul va sugere de cinci ori ziua sau una din o sugere va fi înlocuită prin lapte de vacă la care i-se va adăuga griș, orez, pisat, mălai și anume în modul următor: o jumătate păhar lapte de vacă sau de capră, o jumătate păhar de apă, o bucată de zahăr și o lingură de griș sau alt făinos. La vârsta de 8 luni și jumătate se sporește cantitatea laptelui punându-se trei sferturi de lapte și un pahar apă. Scopol pentru care laptele se taie cu apă, este că laptele de vacă e prea tare pentru stomacul crud al copilului, și dacă nici la 8 luni nu se dă copilului lapte de vacă simplu ci lapte înjumătățit cu apă, vă puteți închipui că este mare rău de a-i da lapte simplu și mai de timpuriu. Amestecul laptelui cu apă se face ferbând de o parte laptele, de altă parte apa în oale curate, și apoi amestecându-le.

Începând cu vârsta de zece luni se poate da copilului pe lângă laptele cu făinoase și o supă de carne de vacă sau de pasăre.

Întărcarea se face cam la un an când se înlocuiește țâța cu lapte de vacă, este o litră în locul fiecărui supt; copilul va lua dimineața o litră de lapte de vacă cu o bucată de zahăr, la amiază lapte cu făinoasă la ciasurile patru după prânz, lapte de vacă cu o bucată de pâine și seara supă de zarzavat iar în timpul nopții nimic. Întărcarea să se facă în mod treptat nu de odată, în acest scop vom înlocui una câte una din sugeri prin lapte de vacă, după cum am văzut mai sus. Întărcarea să nu se facă nici odată în timpul lunilor călduroase ale verii, căldura ajută foarte mult la îmbolnăvirea copilului.

Ba la vârsta de un și jumătate se poate introduce în hrana copilului zarzavaturile și poamele fierte.

Trebuie opriți copii a mânca poame întregi sau căzute din pom, cum se întâmplă adese ori la țară. După un an și jumătate copilul poate mânca din toate mâncările ce mănâncă și părinții; carne, ouă, pește însă în anumit fel date și anume: tăiate mărunt sau strivite. Sub nici un cuvânt, copilul nu va avea voie să bea vin, sau alte băuturi spirituoase. Copilul va fi obișnuit să mănânce de patru ori pe zi cam astfel: dimineața una litră de lapte și o bucată de pâine; la prânz carne sau ouă, un făinos, zarzavaturi; la ceasurile patru lapte cu pâine: sara, supă cu zarzavat. Părinții vor obișnui pe copii cu sila de a mânca din toate. Copilul nu va posti sub nici un cuvânt înainte de 7 ani împliniți.

Serate de ale meseriașilor noștri.

Joi, în 26 octombrie n. 1911, data ședinței literare a 10-a (a 4-a festivă), salele Reuniunii meseriașilor români sibieni abia mai încăpeau numărșii participanți din toate clasele noastre sociale. Președintele Tordășianu face o scurtă dare de samă asupra rezultatului desăvârșit și moral și material al reprezentației teatrale din 8 oct. n. c. Încât pentru succesul moral acesta a fost apreciat de ziaristica noastră, iar succesul material, a întrecut așteptările noastre. Iată motivul pentru care comitetul nostru a crezut, că împlinește o datorință elementară, când a hotărât, ca din venitul producțiunii noastre să destineze modesta sumă de 50 cor., pe care a depus-o la bancă pe numele lui Cornel Axente, fiul dlui D. Axente, cel care atâtea merite și-a câștigat parte ca declamator, parte și mai ales ca diletant la aproape toate reprezentațiunile noastre teatrale dela 1897 încoaci. Dl Tordășianu, predând dnului Axente libelul, îl roagă, ca suma de 50 cor. să n'o ridice dela bancă până când băiatul Cornel va ajunge școlar și atunci banii să se folosească la acoperirea primelor lui cheltuieli școlare. În același timp îi pune dlui Axente în vedere, că comitetul, dispensându-l pentru totdeauna dela solvirea taxelor de membru, a luat angajamentul să contribuie regulat din venitul curat al reprezentațiunilor noastre viitoare în scopul îmulțirii sumei de 50 cor. Dnul Axente, mulțumind pentru această atențiune neașteptată și plăcută surprindere, care are de scop să-l lege nu numai pe d-sa, ci și pe fiul său de Reuniune, promite că ori de câteori i-se va cere, va sări împreună cu toți membrii familiei sale, în folosul ei și în al singuraticilor membri, cari au atât de multă trebuință de a se cultivă în limba mamei lor.

Înainte de a se intra în însăși ședința literară dl Tordășianu recomandă pe dl profesor Dr. Silviu Dragomir, care asemenea colegilor săi, pătruns de importanța clasei noastre de mijloc, a binevoit a să angajă cu ținerea unei conferințe instructive.

Notarul Duca cetește procesele verbale despre ședințele administrative, iar corul clericilor de sub conducerea clericului Ignaton, a executat o cântare înălțătoare.

Dl profesor Dr. Dragomir, urcând tribuna, ne spune, că cu dragă inimă va contribui la luminarea clasei de mijloc, pe care ține, că e bine s'o facă cunoscută cu oamenii mari ai bisericii noastre, cari ne-au conservat limba și legea, și zice că în trecutul nostru avem puține figuri mai luminoase, cari s'ar putea desface din șirul ierarhilor vechi ai bisericii noastre. Cel dintâi a fost neapărat *Sava Brancovici*, arhierul cu viață așa de sbuciumată și cu sfârșit așa de trist. Născut în Ineu, dintr'o familie nobilă de frunte, care avea întinse legături de înrudire cu magnați din Ardeal, el putea ușor să ajungă pe scaunul mitropolitan din Ardeal. Aici s'a dovedit un isteț diplomat, care știa să-și țină scaunul și în vremurile cele mai furtunoase,

cari au venit peste Ardeal. Dela o vreme însă îndrăzneala, apărarea credinței și energia lui, i-au creat dușmani în două părți: în sinul bisericii sale s'au ridicat împotriva lui preoții calvinizați, iar superintendenții calvini au pornit lupta împotriva lui din altă parte. Lupta aceasta, una din cele mai mărețe, a fost purtată multă vreme. Sava își caută și el aliați în domni din Țara Românească și în acei magnați ardeleni cari erau nemulțumiți cu politica principelui Apafi. Așa lupta Mitropolitului Sava n'a avut numai un caracter religios, ci și unul politic. Apafi însă a rămas biruitor și atunci a trebuit să cadă Mitropolitul Sava. Prin toată viața sa și prin sfârșitul său Mitropolitul Sava Brancovici și-a asigurat un vrednic loc între martirii neamului nostru.

Timp de aproape o oră dl Dragomir în posesiunea unui limbaj fluent și de toți înțeles, ni-a ținut în cea mai acordată atențiune, iar la fine a fost viu aplaudat. După interesanta conferință a urmat declamațiuni și cântări.

La fine, după sortarea alor 15 cărțicele folosite, dl Tordășianu mulțumind tuturor debutanților și în special dnului profesor Dr. Dragomir, invită la ședința a 11-a din 30 nov. n. c., pe când și-a oferit binevoitorul concurs dl profesor Dr. *A Crăciunescu*.
„Dzeu vede!”

Convocare.

Despărțământul protopopesc Boroșineu al „Reuniunii învățătorilor români ort. din protopopiatele arădane I—VII”, își va ține proxima ședință marți în 29 nov. (12 decem.) a. c. la școala din Boroșineu pe lângă următoarea programă:

1. Dimineața la 8 ore chemarea Duhului sfânt.
2. Prelegeri: din exerciții intuitive cl. II și Geografie cl. III, din partea învățătorului V. Augustin cu elevii săi.
3. (Nedescifrabil).
4. Dizertațiune.
5. Abzicerea vechiului despărțământ.
6. Propuneri și interpelări.
7. Fixarea proximei conferințe.
8. Încheiere.

Boroșineu, la 11/24 nov. 1911.

Pavel Dârlea
preșident.

CRONICA.

Tratarea pastorală a bătrânilor. Caducitatea și boala, adese și vârsta ca atare e imbinată cu decadența puterilor spirituale și corporale, indiferență și lipsa de interes sunt cauzele de ce persoanele mai în vârstă nu cercetează regulat serviciul divin și nici nu participă la alte servicii bisericești și religioase. Drumul la biserică mai ales iarna le face mari greutăți. Predica nu o înțeleg nici decum sau numai în parte, iară pentru cetirea cărților bune li lipsește sau vederea trebuincioasă, sau interesul sau și cartea însăși. Ei privesc ca ceva de tot natural, dacă rămân acasă spre a păzi gospodăria, pecând cei tineri merg la biserică. Lipsa îmbrăcămintelor mai bune e așigdere o cauză ca să rămână acasă; a-și cumpără straie de sărbători,

aceasta la vârsta lor o privesc ca ceva superfluu, iară cei sărmani ca o cheltuială neîndreptătită. Pe lângă această nepăsare a bătrânilor mai vine și desconsiderarea lor de către tineri. Unchiul posomorit, bunica cam surdă se ignorează de aceștia și numai cu aversiune li se împlinesc dorințele lor. Astfel ignorați și desconsiderați, bătrânii devin sficioși de oameni, iubesc singurătatea, nu voiesc să molesteze pe cineva, ba nici pre păstorul sufletesc ca să-i cerceteze, să-i mărturisească și comunice. Iară urmarea din toate aceste, este indiferența religioasă; nici chiar în ziua învierii nu se pot îndupleca a cerceta biserica; astfel nu se poate afirma că unii ca aceștia poartă o viață creștinească. Particularitățile vârstei se manifestează îndecurând precum încăpăținarea, nerăbdarea, față posomorită, ură, desgust de viață ș. a.; fără speranță creștinească ei doresc sfârșitul vieții celei pline de necazuri, fără iubire creștinească, chiar și rudele mai de aproape li doresc bătrânilor acestora un sfârșit mai grabnic. E deci de tot clar, că în astfel de cazuri de tot triste trebuie să intervină păstorul sufletesc. Acești bătrâni în adevăr sufăr greu și pătinesc atât cu sufletul cât și cu trupul; datorința păstorului sufletesc este de a le sta în ajutor. De tot scurt e timpul vieții în care ei mai pot lucra pentru mântuirea lor. Este deci de cea mai mare importanță, ca ei acest timp scurt să-l întrebuințeze cât se poate de bine, dară fără ajutorul păstorului sufletesc ei puțin vor putea isprăvi. Prima datorință a păstorului sufletesc va fi deci de a cunoaște pre acești nevoiași. Se recomandă deci ca preotul să compună o listă a acestor bătrâni spre a-i avea în evidență. Și cu ocazia umblării cu icoana de serbătoarea Nașterii Domnului nostru Isus Hristos preotul are prilejul cel mai bun a se interesa de acești nepulcinioși, de a-i îmbărbăta și mângăia. Însă și la alte ocazii va face preotul bine de a-i vizita și a se interesa de sănătatea și starea lor sufletească. Aceste vizitări ale preotului li va aduce bătrânilor bucurie nespusă și mângăiere mare. Dară și asupra celorlalți locuitori din casă, vizitele aceste vor avea influență de tot binecuvântată. Dacă b. o. fiii nu se poartă cu cuviință și ascultare față de bătrâni, atunce preotul trebuie să le revoace în memorie datorințele lor față de părinți și să trezească conștiința lor ca să trateze cu dragoste pe părinții lor. Prin o astfel de activitate salutară preotul le va ușura bătrânilor soarta lor cea grea și va contribui mult ca bătrânii aceștia să se pregătească în mod cuvenit pentru viața cealaltă. *Candela.*

Noul Episcop de Cattaro. Maiestatea Sa Împăratul a binevoit preagrațios a numi pre P. V. S. protosințelul și profesorul dela institutul teologic din Relievo (lângă Seraievo) Vladimir Boberic episcop gr. or. din Cattaro.

Concurse.

Pe baza rezoluțiunii Venerabilului Consistor de sub Nrul 4193/911 prin aceasta se repește de nou escrierea concursului pentru îndeplinirea parohiei a doua vacantă din **Murani** (Temesmurány, pprezbiteratul Timișorii) cu termin de **30 de zile** dela prima publicare în organul diecezan „Biserica și Școala“.

Beneficiul se compune din folosirea sesiunii parohiale, stolele și birul legal, cum s'a preat și până acum. Eventuala întregire a dotației din vistieria statului o va primi alesul, conform evalueației sale. Dările publice după beneficiu le va suportă alesul.

Dela recurenți se cere evalueație prescrișă prin Regulament pentru parohii de clasa primă; în

cazul când nu se vor prezenta recurenți cu evalueație prescrișă pentru parohii de clasa primă, vor fi admiși și cei cu evalueație pentru parohii de clasa a doua. Recurenții vor avea să se prezente în s. biserică spre a-și arăta desteritatea omiletică și rituală, pe lângă observarea §-lui 33 din Regulamentul pentru parohii. Recursele adresate comitetului parohial sunt a se trimite la oficiul ppresb. din Timișoara.

Comitetul parohial.

Cu consenzul protoprezb. *Dr. Tr. Putici.*

—□—

1—3

Pentru îndeplinirea postului de învățător dela școala noastră confesională ort. rom. din **Chișoros**, (Torontaloroszi) protoprezbiteratul B. Comloșului, prin aceasta se publică concurs cu termin de recurgere de **30 zile** dela prima publicare în organul oficial „Biserica și Școala“.

Venitele împreunate cu acest post sunt:

1. Salar fundamental 1000 cor., care se va plăti deocamdată din cassa culturală a comunei bisericesti, până se va putea ezopera 400 cor. ajutor de stat, ca astfel să rămână în sarcina parohiei numai 600 cor.

2. Cvincvenalele prescrișe de lege se vor cere dela stat;

3. Pentru scripturistică 6 cor.

4. Pentru grădină intravilană 20 cor. în bani gata;

5. Locuință liberă constătoare din 2 chilii, una tindă, una cămară și staul;

6. Dela înmormântări unde va fi poftit, una coroană.

7. Alegândul învățător e obligat a prestă cantoratul în sftă biserică a conduce pruncii școlari regulat la sftă biserică în dumineci și sărbători, a-i instrua în cântările bisericesti și a prevedea învățământul în școala de repetiție confesională ort. română fără altă remunerație.

8. De încălzitul și curățirea salei de învățământ se va îngriji comuna bisericescă; iar de curățirea din lăuntru a locuinței învățătoresți se va îngriji alegândul învățător.

Recursele adresate comitetului parohial ort. rom. din Chișoros și ajustate conform regulamentelor în vigoare, sunt a se înainta în terminul concursual Prea. Onor. Oficiu protoprezbiterat român gr. ort. în B. Comloș (Nagykomlós) comit. Torontal, având recurenții a se prezenta înaintea alegătorilor în cutare Duminică ori sărbătoare spre a se face cunoscuți.

Chișoros, din ședința comit. par. ținută la 15/28 noemvrie 1911.

Ștefan Crișan
președinte.

In conțelegere cu: *Mihail Păcățian* protoprezbiter inspector școlar.

—□—

1—3

Pentru îndeplinirea stațiunii învățătoresți dela școala poporală de băieți din **Seceni** (pprezbiteratul Timișorii) se repește de nou concursul cu termin de **30 de zile** dela prima publicare în organul diecezan „Biserica și Școala“.

Emolumentele anuale sunt: 1. Salar fundamental 1000 cor.; 2., cvincvenalele prescrișe de lege; 3., pentru conferință, când va participa 24 cor.; 4., pentru scripturistică 10 cor.; 5., cortel corespunzător în natură și uzufructul grădinei; 6. dela înmormântări unde va fi poftit 1 cor. iar dacă mortul va fi dus în biserică 2 cor. Dările publice după beneficiu și grădină, cad în sarcina alesului. De încălzirea și curățirea salei de învățământ se va îngriji comuna bisericescă. Curățirea locuinței învățătoresți cade în sarcina alesului.

Alesul e obligat să presteie serviciile cantonale în și afară de biserică, să conducă strana dreaptă, să instrueze elevii în cântările bisericesti și să-i conducă regulat în duminici și în sărbători la s. biserică, fără alta remunerație. Pentru conducerea corului se asigură remunerație specială, dacă e capabil și de fapt îl va și conduce.

Recursele ajustate conform dispozițiilor Regulamentului din vigoare sunt a se înainta la Prea On. oficiu ppresbiteral în Timișoara (Temesvár-Gyárváros). Reflectanții vor avea să se prezinte în vre-o duminică ori sărbătoare în s. biserică din loc, spre a-și arăta desteritatea în cant și tipic.

Dat din ședința comitetului parohial ținută în Seceani la 30 octomvrie (12 noemvrie) 1911.

Comitetul parohial.

Cu consenzul pprezb: *Dr. Tr. Putici* insp. de școale.

—□—

1 3

În senzul decisului Veneratului Consistor ort. român din Oradea mare de sub Nr. 2101/188 Bis 1911. pentru parohia vacantă **B. Rogoz de cl. III.** se publică concurs cu termen de alegere de **30 zile** dela prima publicare.

Emolumentele sunt: a) Pământ arător de 16 cubule. b) Competință de pădure și pășunat 8 jughere. c) Ștoalele îndatinat. d) casă parohială. e) o zi de lucru dela fiecare Nr. de casă sau 1 cor. 20 fil. f) întregirea dotațiunii dela stat.

Recurenții, petițiunile lor adresate comitet. paroh. din Rogoz, au ale trimite of. protopopesc în F. Győrös, având cu observarea § 33 din Regulam. pentru parohii a se înfățișa la sf. biserică de acolo pentru a cânta, respective a oficiă și predică.

B. Rogoz, la 1/14 noemvrie 1911.

Comitetul parohial.

În conțelegere cu: *Petru Serbu* protopop.

—□—

1—3 gr.

Pe baza ordinațiunii de sub Nrul 5452/911 a Ven. Consistor diecezan, pentru îndeplinirea postului de învățătoare dela școala noastră confesională ort. rom. din **Chitighaz**, (Kétegyháza) prin aceasta din oficiu să escrie concurs cu termen de **30 zile** dela prima publicare în organul oficios „Biserica și Școala“.

Venitele împreunate cu acest post sunt:

a) *dela comuna bisericască*: 1. locuință liberă în edificiul școalei și grădină de legume. 2. Salar în bani gata 600 coroane. 3. 2 stânjini de lemne, staverite în prețul de 48 coroane. 4. Pentru participarea la conferințele învățătoarești 12 coroane pe an. 5. Scripturistica 6 cor. 66 fil. pe an.

b) *dela stat*: 1. Întregire de salar 352 coroane. 2. Cvinvenalele să vor cere dela stat.

Alegândă învățătoare va fi deobligată a instrua elevule dela școală de sub conducerea sa în cântările rituale și a le conduce în duminici și sărbători la s. biserică, fără orice altă remunerație.

Recursele ajustate cu documentele prescise în Regulam și adresate comitetului parohial din Chitighaz, să vor substerne oficiului protopopesc ort. rom. al Chișineului în Nadab p. u. Kisjenő, având recurențele a se prezentă în cutare Duminică ori sărbătoare în s. biserică din Chitighaz, pentru a se face cunoscute credincioșilor.

Nadab, 1/14 Noemvrie 1911.

Demetriu Muscanu

adm. ppesc. insp. școl.

—□—

3—3

Pentru îndeplinirea stațiunii învățătoarești dela școala noastră confesională ort. rom. din **A. Șimand**, devenită vacantă prin trecerea din viață a fostului inv.

Pavel Stana, pe baza ordinațiunii consistoriale de sub Nr. 6263/911 prin aceasta de nou să escrie concurs cu termen de **30 zile** dela prima publicare în organul oficios „Biserica și Școala“.

Venitele împreunate cu acest post sunt: 1. Salar fundamental 1000 cor. 2. Locuință în natură în edificiul școalei, cu intravilanul aparținător ei. De văruitul intern a locuinței să va îngriji alegândul învățator. 3. cvinvenalele legale. 4. Pentru participarea la conferințele inv. 24 cor. la an. 5. Scripturistica 8 cor. la an. 6. Pentru curățirea și încălzirea salei de învățământ 50 cor. la an. 7. Pentru lemnele de lipsă la încălzirea salei de învățământ 90 cor. 8. Dela mormântări, părăstase și altele, unde va fi poftit taxele uzuat.

Alegândul inv. e obligat să presteie serviciile cantonale în și afară de biserică, să conducă elevii la serviciul divin și să-i instrueze în cântările bisericesti fără altă remunerație.

Recursele adresate comitetului parohial ort. rom. din Șimand, ajustate conform regulamentelor în vigoare și cu atestatele despre eventuale servicii prestate în alte comune, să se susțearnă în terminul concursual la oficiul protopopesc ort. rom. al Chișineului în Nadab, p. u. Kisjenő (com. Arad), având recurenții a să prezentă în s. biserică de aici în cutare Duminică ori sărbătoare, spre a-și arăta desteritatea în cântare și tipic.

Șimand, din ședința com. par. ținută la 6/19 Noemvrie 1911.

Ștefan Leucuta

v. preș. com. par.

Ioan Toconiță

not. com. par.

În conțelegere cu: *Demetriu Muscanu* adm. ppesc.

—□—

2—3

Pe baza înaltelor ordine consistoriale de sub Nrii 6960/1910 2254, și 5301/1911 prin aceasta să escrie concurs cu termen de **30 de zile** dela prima publicare în organul oficios „Biserica și Școala“ pentru îndeplinirea ambelor parohii vacante din **Kurtakér** (Curtacher).

Emolumentele atât la parohia I. devenită vacantă prin strămutarea parohului Valer Felnečan, cât și la a II. resistemizată prin concluzul Ven. Sinod Eparhial cu Nr. 53/1908 sunt următoarele:

1. Câte una sesiune parohială în estensiunea ei de astăzi împreună cu dreptul de pășune.

2. Câte un intravilan parohial.

3. Stolele legale și eventuala întregire dela stat.

Reflectanții au să numească în suplicile lor la care dintre aceste două parohii reflectează.

Aleșii vor fi obligați a exortă și catehiză la câte una din școalele noastre confesionale eventual și la alte școale ce s'ar înființă în comună fără altă remunerațiune, precum și a predică fiecare la rândul său.

Aleșii sunt obligați a plăti regulat toate dările publice.

Fiind parohiile clasificate de clasa I (primă) dela reflectanți se pretinde ecalificațiunea prescisa pentru asemenea parohii, precum și a se prezentă pe lângă stricta observare a §. 33 din reg. pentru parohii în cutare duminică ori sărbătoare în sânta biserică din Kurtacher spre a-și arăta desteritatea în cele rituale și oratorie, iar recoursele ajustate regulamentar și adresate comitetului parohial din Kurtacher a le înaintă P. On. Oficiu Protopopesc rom. ort. din Világos (Șiria.)

Kurtakér (Curtacher) din ședința estraordinară a comitetului parohial ținută la 2/15 octomvrie 1911.

Sentie Moldovan

președinte ad hoc.

Adrian Ungurean

not. com. par.

În conțelegere cu: *Mihail Lucuța* protopop rom. ort.

—□—

3—3

Cea mai mare firmă românească din Ungaria

Frații Burza, Arad

Telefon interurban și
comitatens Nrul 406.

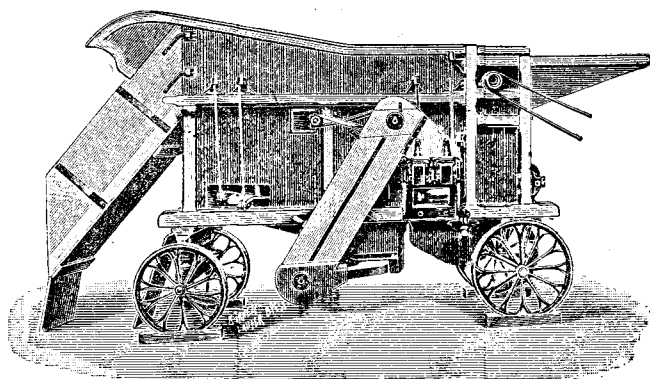
Boros Béni-tér Nr. 1.

Telefon interurban și
comitatens Nrul 406

==== Neguțătorie de fer în gros și în detail. ====

Reprezentanța cercuală a fabricii de mașini soc. an. Nicholson.

Reprezentanța cercuală a fabricii de mașini soc. an. Nicholson.

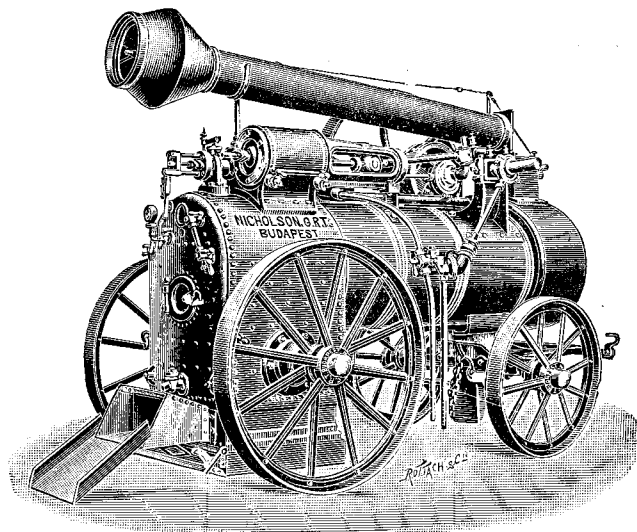
Recomandă magazinul lor bogat asortat de ferării și anume :

Garnituri întregi de mașini de trierat cu aburi, locomobile de drum (automobile). Motoare cu benzin și cu oleu brut. Aranjamente de mori. Prese de oleu hidraulice și de tot felul. Mașini de firezat lemne, aranjate pentru putere motorică.

Masini de secerat si de cosit iarbă, greble

Mașini de sămănat, neghitoare, ciururi. Pluguri, grăpi cu curel-niște. Prese de vin și pisătoare. Stropitoare originale Vermorel. Articli de vierit și pentru economia podrumurilor. **Articli de specialitate.** Curele engleze pentru mașini. Oleu și unsoare pentru mașini de calitate primă etc. etc.

Secție de mașini economice și negustorie de specialități separat în casa lui **Dr. Ispravnic** lângă negustoria de fer.

Celor interesați, cari voiesc să-și procure unelte economice, motoare de benzin, mașini de călcat, sau voiesc a-și aranja o moară cu unelte trebuincioase, să ceară **Catalogul nostru ilustrat**, în care va putea afla toate cele de lipsă. — Pentru deslușirile de lipsă sau comande, la cerere mergem în persoană.

24-52

Mare asortiment de osii Steier și originale Winter.